

Charita Česká republika

Vladislavova 1460/12, 110 00 Praha 1

tel.: 296 243 344, fax: 296 243 333

e-mail: sekretariat@charita.cz

www.charita.cz, www.svet.charita.cz

Stanovisko Charity ČR k věcnému záměru zákona o regulaci prostituce

Síť Charit sdružení Charita Česká republika patří k největším poskytovatelům sociálních služeb v České republice. Zaměstnáváme přibližně 7 300 zaměstnanců a ročně se naše služby dostanou k více než 100 tisícům klientů v celé zemi. Naše pomoc směřuje také k prostitutkám a obětem obchodu s lidmi. Z pozice organizace, která potřeby této ohrožené skupiny osob zblízka zná a která bude v praxi čelit důsledkům legislativních změn týkajících se prostituce, si vás dovoluujeme požádat, abyste věnovali pozornost našemu stanovisku.

K návrhu zastupitelstva **na vydání zákona o regulaci prostituce a o změně některých zákonů (zákon o regulaci prostituce) vyslovujeme nesouhlas**, a to zejména z těchto důvodů:

1. Etické důvody, důstojnost lidské osoby

Česká republika v současnosti zastává aboliční přístup k prostituci, v rámci kterého je postihováno pouze to jednání související s prostitucí, které právní normy označují za protiprávní. Tento systém není dostatečně efektivní (selhává při odhalování, postihování a trestání nejzávažnějších jevů spojených s prostitucí, např. jednání naplňujících skutkové podstaty trestných činů obchodování s lidmi a kuplířství).

Nicméně nepřijatelné je z našeho pohledu přijetí druhého možného legislativního přístupu, který spočívá v regulaci prostituce. Jedním z největších nebezpečí regulace prostituce (tj. stanovení podmínek jejího provozování) je poskytnutí společenské aprobace prostituci a s ní souvisejícího jednání spočívajícího v kuplířství. **Z našeho pohledu je vyjádření společenské přípustnosti prostituce cestou zákona nepřipustné, protože dehonestuje celou bytost člověka a popírá lidskou důstojnost.**

1.1. Zranitelnost osob vykonávajících prostituci

Z naší zkušenosti vyplývá, že osoby věnující se prostituci patří ke zranitelné skupině obyvatel. Velmi zanedbatelné množství osob se rozhodne pro vykonávání prostituce svobodně. **Víme z praxe, že většina prostitutek, které se „rozhodly“ pro tuto činnost, prožily ve svém životě trauma nebo byly k prostituci donuceny vnějšími okolnostmi.** Tedy ani v případech, kdy prostituci nedoprovází viditelné projevy násilí, nelze hovořit o svobodné volbě.

Návrh zákona ignoruje tuto zkušenost. Jeho filozofie je opačná. Prostitutky vnímá jako rovnocenné partnery ve smluvním vztahu. Regulace vedená snahou zprůhlednit podmínky provozování prostituce ukládá prostitutkám řadu povinností. Mnohdy jsou tyto povinnosti kontraproduktivní, stigmatizující či zneužitelné.

Jako příklad můžeme uvést registraci osob poskytujících prostituci, vystavování průkazů a vedení evidence o těchto osobách (viz. Díl 2 Podmínky provozování prostituce). Aby byla zajištěna adekvátní

právní ochrana osobních údajů, bylo by nezbytné určit kompetence, které zajistí, aby orgány veřejné moci a obce údaje z registru mohly využívat. Taktéž zjišťování zdravotní způsobilosti a na jejím základě vystavování potvrzení nebude hrát tu roli, kterou by mělo, protože zdravotní stav prostitutky se může obratem změnit.

Za nepřípustnou považujeme také regulaci tzv. bytové prostituce tak, jak s ní počítá magistrátní návrh. Potřeba získávat povolení pro provozování bytové prostituce totiž povede k vykonávání prostituce skrytě, ke ztížení kontroly a tím i znemožnění poskytnutí pomoci osobám, které vykonávají prostituci z donucení. **Cestou k potírání prostituce je nikoli cesta trestání osob provozujících prostituci, ale pomoc, podpora a poskytnutí podmínek pro skutečnou svobodnou volbu.**

2. Rozpor s mezinárodní úmluvou

Návrh zákona není v souladu s Úmluvou o potlačování a zrušení obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob ze dne 21. března 1950 a Závěrečným protokolem k ní (dále jen „Úmluva“). Touto Úmluvou je Česká republika vázána a přijetí zákona by vyžadovalo vypovězení této mnohostranné Úmluvy.

Úmluva dle preambule chápe prostituci jako něco, co je neslučitelné s důstojností a ctí lidské bytosti a co ohrožuje blaho jednotlivce, rodiny a společnosti. Při provozování prostituce dochází vždy k potlačení lidské důstojnosti. Není proto možné souhlasit s názorem předkladatelů zákonů, že tato Úmluva není moderní a že vznikala v poválečném období, kdy vrcholil boj o rovné postavení žen. Naopak, v současné době dochází k nárůstu obchodovaných osob a je tedy nutné být její součástí.

3. Ohrožení možnosti nabízet pomoc osobám poskytujícím placené sexuální služby

Přijetí zákona o regulaci prostituce půjde proti snahám organizací, které dlouhodobě pomáhají osobám v prostituci, nabízejí jim možnosti, jak z prostituce odejít a žít plnohodnotný život, odrazit se ode dna, a pomoci jim vzít život do svých rukou. K tomu, aby svoji nepříznivou sociální situaci překonaly, nebyly závislé na něčí pomoci do budoucna, uměly si jiným způsobem opatřit standardní životní úroveň a nebyly závislé na sociálních dávkách, potřebují zajistit základní životní potřeby do začátku a dostatek informací. **Přijetí tohoto zákona tedy výrazně omezí možnost nabízet osobám vykonávající prostituci pomoc a možnost vrátit se k běžnému životu také proto, že sama prostituce se stane podle zákona „běžnou“.**

Charita Česká republika nemůže souhlasit s jakoukoliv legalizací prostituce. Přiklání se proto k represivnímu přístupu k prostituci, což znamená prostituci zakázat a v případě jejího výskytu takové jednání stíhat. Ve Švédsku se v důsledku tohoto kroku omezila poptávka. **Prostituci chápeme jako sociální problém a na osoby provozující prostituci nahlížíme jako na oběti.**

Prostituce je navíc multidisciplinární problém, vyžaduje proto multidisciplinární přístup spočívající v osvětě a společenské prevenci, vytváření fungujících systémů pomoci osobám, které se staly oběťmi sexuálního průmyslu.

Před případnou úpravou legislativy týkající se prostituce by bylo podle našeho názoru vhodné provést **detaillní mezinárodní komparaci různých legislativních úprav a jejich dopadů do praxe.** Uvítali bychom také, aby přípravě nového návrhu zákona předcházela **široká politická, společenská a**

odborná diskuse, do níž by byly zapojeny také organizace zabývající se pomocí obětem sexuálního průmyslu.

V případě vašeho zájmu o více informací a hlubší vhled do problematiky prostituce z pohledu pomáhající organizace, vám nabízíme osobní schůzku či návštěvu našeho zařízení poskytujícího sociální služby obětem obchodu s lidmi.

Děkujeme za zvážení našeho stanoviska.

V Praze dne 21. 7. 2014

Mgr. Iva Kuchyňková,

sociální pracovník – odborný analytik a koordinátor pro sociální oblast